

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 3790/2021
15.09.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Гордане Комненић, чланова већа, у парници тужиоца Савез озбиљних синдикалаца из Београда, чији је председник АА, кога заступа пуномоћник Никола Николић, адвокат из ..., против туженог Јавног комуналног предузећа Градско саобраћајно предузеће Београд, ради утврђења дискриминације, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5529/20 од 04.02.2021. године у седници од 15.09.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5529/20 од 04.02.2021. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П1 14/19 од 13.02.2020. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да је тужени дискриминаторски поступао према њему. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се забрани туженом да даље врши радњу дискриминације. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди ништавост споразума о висини накнаде зараде председника репрезентативних синдиката у ЈКП ГСП Београд број .. од 28.11.2018. године. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 5529/20 од 04.02.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, репрезентативни синдикати код туженог су Савез самосталних синдиката Србије – Синдикална организација ГСП Београд, који има 3103 чланова и Синдикат радника запослених у ГСП који броји 1054 чланова. Тужилац је нерепрезентативни синдикат и има 127 чланова. За председнике репрезентативних синдиката утврђен је пун месечни фонд плаћених часова за обављање синдикалних функција, док је за председнике синдикалних подружница утврђен сваком по $\frac{1}{2}$ пуног месечног фонда плаћених часова за председнике. За председника тужиоца, утврђено је месечно 25 плаћених часова за обављање синдикалних функција у предузећу а за председнике синдикалних подружница сваком по 12,5 плаћених месечних часова. Споразумом о висини накнаде зараде председника репрезентативних синдиката у ЈКП ГСП Београд, број .. од 28.11.2018. године који је закључен између ЈКП ГСП Београд и два његова репрезентативна синдиката, уговорено је да се нето износ накнаде зараде представницима репрезентативних синдиката у ЈКП ГСП Београд, Савез самосталних синдиката Србије – Синдикална организација ГСП Београд и Синдиката радника запослених у ГСП-у обрачунава у висини остварене нето зараде (накнаде зараде) председника Савеза самосталних синдиката Србије – Синдикалне организације ГСП Београд за месец октобар 2018. године.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да према тужиоцу није извршена дискриминација нити је Споразум о висини накнаде зараде председника репрезентативних синдиката у ЈКП ГСП Београд, ништав.

Становиште нижестепених суда је правилно.

Према Конвенцији МОП-а број 135 о заштити и олакшицама које се пружају представницима радника у предузећу („Сл. лист СФРЈ“ – Међународни уговори 14/82), представницима радника у предузећу дају се одговарајуће олакшице како би им се омогућило да брзо и ефикасно обављају своје функције (члан 2. став 1); под изразом „представници радника“ означавају се лица која су националним законима или у пракси призната као таква без обзира на то да ли су: а) синдикални представници односно представници које је именовао или изабрао синдикат или чланови тих синдиката или б) изабрани представници односно представници које су слободно изабрали радници предузећа у складу са одредбама националних закона или прописа или колективних споразума, чије функције не обухватају активности које су признате као искључиви прерогатив синдиката у одговарајућој земљи (члан 3); Националним законима или прописима, колективним споразумима, арбитражним одлукама или судским пресудама, може се одредити тип представника радника који ће имати право на заштиту и олакшице предвиђене овом Конвенцијом (члан 4).

У складу са наведеном Конвенцијом, Закон о раду је одредио репрезентативни синдикат као тип представника радника који ће имати право на заштиту и олакшице предвиђене Конвенцијом правећи разлику између репрезентативног и нерепрезентативног синдиката и права која они уживају (чланови 206 – 239). На овај начин нерепрезентативни синдикати нису ускраћени за своје синдикалне активности али они, по природи ствари, због неостварене репрезентативности не могу уживати сва права која су предвиђена за репрезентативне синдикате. Прављење разлике између

репрезентативног и нерепрезентативног синдиката има законско оправдање, па не представља неоправдано прављење разлике јер се не ради о истим или сличним ситуацијама (према Закону о забрани дискриминације чије су одредбе цитиране у нижестепеним пресудама, основна карактеристика дискриминације јесте неоправдано прављење разлике у истим или сличним ситуацијама).

Споразум о накнади зараде председника репрезентативних синдиката није, по правилном закључку нижестепених судова ништав, јер је накнада зараде одређена на основу члана 239. Закона о раду, члана 61. став 1. алинеја 3. Посебног колективног уговора за јавно предузеће у комуналној и стамбеној делатности Града Београда и чланова 90. и 92. Колективног уговора ЈКП ГСП, који су детаљно цитирани у нижестепеним пресудама.

Поред наведених одредби, релевантне су и одредбе 211, 212, 213. и 214. истог закона. По члану 211. Колективним уговором или Споразумом између послодавца и синдиката код послодавца може се утврдити право на плаћено одсуство представника синдиката, ради обављања синдикалне функције сразмерно броју чланова синдиката (став 1). Овим чланом прописано је и право на одређен број плаћених часова у случају да колективни уговор или споразум из става 1. овог члана није закључен (ст.2. и 3). Одредбама 212. и 213. прописано је право на плаћено одсуство синдикалног представника овлашћеног за колективно преговарање и синдикалног представника који је одређен да заступа запосленог у радном спору са послодавцем. По члану 214, синдикални представник који одсуствује са рада, у складу са члановима 211-213. овог закона, има право на накнаду зараде која не може бити већа од његове просечне зараде у претходних 12 месеци у складу са Општим актом и уговором о раду.

Из цитираних законских одредби произлази да се право на плаћено одсуство представника синдиката одређује колективним уговором или споразумом између синдиката и послодавца, а у случају да тога нема, законом. У овом случају споразум између синдиката и послодавца постоји, њиме је одређен број часова на име плаћеног одсуства и висина накнаде зараде у таквим ситуацијама.

С тим у вези, нису основни ревизијски наводи којима се указује на одлуку Уставног суда IУо 6/19 од 02.07.2020. године о природи накнаде зараде. Она је одређена за представнике репрезентативних синдиката, што тужилац није. Због тога је правилно одбијен тужиочев захтев за утврђење ништавости споразума о висини накнаде зараде председника репрезентативних синдиката код туженог као радње ради уклањања последице дискриминаторског понашања (члан 43. тачка 3. Закона о забрани дискриминације) јер је у поступку пред нижестепеним судовима утврђено да прављење разлике између репрезентативних и нерепрезентативних синдиката не представља дискриминацију.

На основу члана 414. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић